І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 229. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 27, 1957 No. 229. VOL. LXIV.

НАУКОВЦІ ЗІЗНАЮТЬ ПРО ПОТРЕБИ ОБОРОНИ КРАЇНИ

ТЕЛЛЕР І БУШ ДОМАГАЮТЬСЯ СКРІПЛЕННЯ І РОЗСІЯННЯ ЛЕТУНСЬКИХ БАЗ; ВОНИ ЗА ПРИСПІШЕННЯ ПРОДУКЦІЇ КЕРОВАНИХ РАКЕТ; ВКАЗУЮТЬ НА ПОТРЕБУ БОМБОСХОВИЩ ДЛЯ ВАЖЛИВИХ МАТЕРІЯЛІВ

Вашингтон. — В першому дні переслухань на Сенатській Слідчій Комісії зізнавав д-р Едв. Теллер, який домагався скріплення летунських баз, які повинні бути розсіяні по різних місцевостях, щоб була більша безпека на випадок ворожого налету. Про те саме говорив і колишній голова Дослідної Ради Розвитку д-р Венневар Буш, який сказав, що не можна допустити до того, щоб ворог однією сальвою керованих ракет міг знищити всю Стратегічну Летунську Команду. Д-р Буш домагався, щоб приспішити продукцію керованих ракет, яка досі була приспізнена внаслідок конкуренції окремих родів зброї. Буш заявив, що треба б змінити закон з 1947 року, згідно з яким летунство стало окремою самостійною частиною збройних сил. Між окремими родами збройних сил повинна бути більша координація. Голова цієї комісії демократичний сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що переслухання провідних осіб із Пентагону не дали задовільного висліду. Д-р Теллер запропонував такі зміни в справі оборони країни. 1. Треба переглянути силу й здібність Стратегічної Летунської Команди та подбати, щоб її бази були якнайбільше розсіяні. 2. Приспішити продукцію керованих ракет, при яких треба працювати на основі надчисельних годин. 3. Треба провірити протилетунську оборону країни та побудувати бомбосховища проти радіяції, де можна б було переховувати харчі і важливі для оборони матеріяли. 4. Збільшити програму побудови атомових підводних човнів. 5. Поліпшити можливості для виховання нових кадрів науковців і інженерів. — Зізнавав також і голова металюргічного факультету при Массачусетському Технологічному Інституті д-р Джан Чіпман, який минулого місяця був на науковій конференції в Москві. Він відвідував совєтські сталеварні і заявив, що вони є менші як в ЗДА, але Совєти їх щораз збільшують. Д-р Теллер заявив, що СССР вдалося першому випустити штучний сателіт тому, що там працювали над продукцією далекосяжних ракет, при допомозі яких можна було вистрелити „Спутніка" в подорож довкола Землі. Д-р Теллер є мадярського походження, він студіював в Німеччині і говорить з німецьким акцентом. Він сказав, що хотів би з цікавости летіти на Місяць, і просив не сміятися з нього за це, бо науковець не є гірший від спортових героїв.

Республіканці твердять, що демократи зруйнували оборонні сили країни

Вашингтон. — Республіканський Крайовий Комітет видав окрему публікацію, в якій оскаржує колишні демократичні уряди в тому, що вони зруйнували оборонні сили країни. Ця публікація є відповіддю на заяву Демократичного Дорадчого Комітету, який недавно твердив, що уряд президента Айзенгавера занедбав побудову керованих ракет і штучного сателіта. Тепер республіканці відповідають, що це Рузвелт дозволив був на те, що в історії цієї країни був Перл Гарбор, а Труман не знайшов потрібних сил на війну в Кореї. В цій публікації пригадується, що під час трьох років перед війною в Кореї за президентури Трумана на оборону видано 35 більйонів долярів, а під час трьох років за президентури Айзенгавера видатки на оборону становили 110 більйонів долярів. Під час двох останніх років президентури Трумана на керовані ракети видано 189 мільйонів долярів, в першому році уряду Айзенгавера на ту ціль видано 259 мільйонів долярів, а в фінансовому році 1958 мають видати 2,541,-000,000 долярів.

Ніксон — проти „мавпування" СССР

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на відкритті нового будинку жидівської організації „Б'ней Б'рітс" і остерігав, щоб ЗДА не „мавпували" СССР, де панує в науці матеріялізм, який комуністи „хотіли б защепити в цілому світі." Але віцепрезидент кликав ЗДА, щоб „розвивали свою економіку, скріплювали свої психологічні й інші сили, щоб можна тримати вільні держави світу здалеку від комуністичних впливів та від того, щоб там запанував комунізм. ЗДА повинні вишколювати своїх науковців і інженерів та технологів, але мають це робити не тільки в перегонах із СССР, бо ми бажаємо не тільки осягів в матеріяльній ділянці, але також і в духовій, в ділянці людського духа і в ділянці мистецтва. В цій праці американці повинні стояти не на партійній лінії, тільки всенародній, бо коли йде про безпеку нашої країни, то існує тільки американський нарід, а не окремі партії." Комуністи ведуть офензиву в ділянці економіки, психології і не занедбують також своїх підривних акцій, про що треба також пам'ятати.

В АМЕРИЦІ

● **У Монтевідео,** Уругвай, відбувся посдинок між колишнім президентом Луїсом Б. Берресом і колишнім міністром оборони генералом Хуаном Педро Рібасом. Лікар наказав припинити посдинок після другої рунди, коли ободва противники були поранені: 61-річний Беррес — в праву руку, а 68-річний Рібас — в праве плече.

● **Специяліст** у стратосферичних летах Крафт Еріке домагається, щоб ЗДА не дали себе випередити СССР і перші випустили ракету з людиною на Місяць. На його думку, це буде можливе між роками 1962 і 1964.

● **23-го листопада** 6 американських конгресменів — Орен Гарріс, Торберт Мекдонелд, Роберт Гейл, Семюел Н. Фрідел, Джан Флинт і Стівен Б. Деруніси — прилетіли на Південний бігун. 13 днів тому в дорозі з Копенгагена до Токіо вони були над Північним бігуном. Конгресмени ствердили, що пасажирські літаки з успіхом можуть літати понад бігунами.

● **Саме в той час,** як таксівка із трьома пасажирами переїздила по 54-ій вулиці Ню Йорку, 115-фунтовий камінь зірвався із крана на висоті 10-го поверху і впав на неї, пробивши її дах. З пасажирів не потерпів ніхто, але 61-річний шофер Френк Старополіч зазнав при цьому шоку і був відвезений до шпиталю.

● **23-го листопада** корабель „Мейфлавер II" залишив Ню Йорк і відплив до Плимуту, Массачусетс, куди прибув 24-го листопада. До Ню Йорку „Мейфлавер II" прибув на початку цього літа, де його за цей час оглянули десятки тисяч людей. На „День Подяки" 28-го листопада його подарують історичній організації „Плянтація Плимуту".

Президент перестудився і не урядує

Вашингтон. — Президент Айзенгавер перестудився під час вітання марокканського короля Мохаммеда V на летовищі 25-го листопада, і лікарі рекомендували йому положитися до ліжка. З Білого Дому повідомлено, що Президент не міг бути присутнім на прийнятті в пошану короля Мохаммеда, і його заступав віце-президент Ричард М. Ніксон. Пані Айзенгавер була на цьому прийнятті. Також відкликано третю мову Президента, яку він мав виголосити в Клівленді 26-го листопада про важливість співпраці ЗДА зі своїми союзниками в світі. В столиці було холодно (45 ступнів), а Президент чекав на летовищі і пізніше їхав у відкритому авті королем і його сином під час в'їзду марокканських гостей. Лікарі не видали докладнішого бюлетеню про недугу Президента, тільки стверджено, що його пульс нормальний і що хворий не має гарячки після відпочинку в ліжку. Передбачають, що це може бути початок азійської інфлюенци, і тому треба було, щоб хворий негайно пішов до ліжка. Президент не зможе конферувати з марокканським королем і, мабуть, не зможе виїхати до Гетисбургу на свою фарму під час „Дня Подяки" як це давніше плянував. Докладніший бюлетень про стан здоров'я Президента має появитися в передполудневих годинах 26-го листопада. Лікарі рекомендували Президентові взяти болезаспокійний лік, після чого він заснув.

ПРИВІТАННЯ МОХАММЕДА V НА ЛЕТОВИЩІ У ВАШИНГТОНІ

Президент Айзенгавер вітає короля Марокко Мохаммеда V, щцо прибув з трьохденною візитою до Вашингтону, після якої відбуде він трьохтижневу поїздку по ЗДА. Зустрічав Мохаммедеа V на летовищі теж державний секретар Джан Фостер Доллес (праворуч)

Франція пропонує наукову організацію для НАТО

Вашингтон. — Французький уряд передав урядові ЗДА окремий меморіял, пропонуючи створення окремої наукової фундації, що становила б відповідний апарат для збирання всіх потрібних наукових інформацій та військових технологічних даних для вжитку країн — членів НАТО, Організації Північно-Атлантійського Пакту. В меморіялі пропонується, щоб голови урядів країн НАТО на своїй найближчій конференції в Парижі призначили відповідних делеґатів, що оформили б таку організацію. Французькі пропозиції мали зустріти принципову згоду в американських урядових колах. Пропонована фундація мала б мати такі конкретні завдання, як співпрацю вчених усіх країн НАТО в ділянці розроблення важливих для оборони наукових плянів, організацію й анґажування через НАТО науковців для окремих науково - оборонних проєктів і подібне. Вістку про цей меморіял зв'язується з рекомендацією Томааса Моррея, колишнього члена Комісії Атомової Енергії і тепер конґресового дорадника в справах атомової енерґії, щоб злагіднити закони про атомову енерґію до тієї міри, щоб меншу атомову зброю Америка могла передавати і доставляти своїм союзникам. Моррей вважає, що совєтські успіхи в розвитку атомової зброї „підірвали" вартість американських таємниць в цій справі.

Айзенгавер і його кабінет підтримують секретаря рільництва Бенсона

Вашингтон. — З достовірних джерел повідомляють, що і президент Айзенгавер і члени президентового кабінету підтримують плян секретаря рільництва продати закордонові харчів на суму 1,500,-000,000 долярів і зменшити допомогу фармерам. Бенсон має внести на новій сесії Конґресу законопроєкт про дозвіл продати з урядових харчових запасів рільничих прибутків на суму півтора більйона долярів. Ці товари мали б продати в фінансовому році, який почнеться 1-го липня 1958 року. В цьому фінансовому році Бенсон має дозвіл на продаж харчів на суму одного більйона долярів. Бенсон вернувся з 24-денної поїздки по закордонних країнах і заявив, що Індія, Пакістан, Туреччина, Йорданія, Ізраїл, Греція та Еспанія, а також інші країни, хотіли б поліпшити харчування своїх громадян, закуповуючи харчові продукти в ЗДА. „Наші харчові продукти, казав Бенсон, можуть багато причинитися до покращання харчування в чужих країнах". Поінформована особа заявила, що „Бенсонова програма — це одночасно і програма президента Айзенгавера".

Робітництво домагається, щоб закон забезпечував добродійні фонди і проти зловживань працедавців

Вашингтон. — Сенатська комісія в своєму слідстві виявила, що деякі робітничі організації зловживали добродійними фондами своїх членів, і внаслідок цього виявилася потреба окремого закону, який охороняв би робітничі добродійні фонди. Голова цієї комісії сенатор Джан МекКлеллен звернувся до голови Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джорджа Міні про опінію в цій справі. Міні зібрав опінії провідників робітничих організацій, які стверджують, що є потрібний закон в справі охорони робітничих добродійних фондів, але той закон повинен охороняти не тільки ті фонди, які є під зарядом робітничих організацій, але і ті, якими заряджують представники робітництва і працедавців, а також ті, які є під зарядом тільки самих працедавців.

ДЕШЕВІ ІНДИКИ НА „ДЕНЬ ПОДЯКИ

Вашингтон. — Департамент рільництва повідомляє, що цього року індиків на „День Подяки", буде подостатком і коштуватимуть вони менше як торік. Цього року вигодувано 81 мільйон індиків. Великі індики коштують до 39 центів за фунт, а менші, нижче за 14 фунтів — до 42.5 цента. Минулого року індиче м'ясо продавали на 2—5 центів дорожче за фунт.

В Ню Йорку відзначили 15-річчя УПА

У неділю 24-го листопада в залі Джуньйор Гай Скул, старанням Т-ва б. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки, 1-го і 2-го Відділів ООЧСУ, Осередку СУМА в Ню Йорку, політв'язнів і ПАБНА, влаштовано Академію з нагоди 15-річчя постання Української Повстанської Армії. Свято відкрив коротким вступним словом голова ГУ Т-ва б. Вояків УПА п. Микола Грицков'ян. Пані З. Лавришко, при фортепіяновому супроводі проф. Іванни Прийми, проспівала „Ой, вербо" (Людкевича), „Скільки дум тут переснилось" (Січинського) і „Любіть Україну" (Фоменка). З надзвичайно цікавими спогадами із совєтських концтаборів виступив д-р М. Княжинський. Колишній совєтський в'язень, він розповів про свої зустрічі на большевицькій каторзі з упівцями та про їх мужню поставу в нелюдських умовах в'язнення і висловив певність, що „УПА — це пролог до майбутнього і акція в теперішності". (Його спогади незабаром вийдуть друком у в-ві ООЧСУ). Хор „Боян" під диригентурою інж. Р. Степаняка виконав повстанську пісню „Вперед" (музичне оформлення Р. Степаняка) і „Засяло сонце" (Нижанківського), а Вол. Змій і І. Шуган продеклямували уривки з „Великих роковин" Івана Франка. Оперовий співак Л. Рейнарович проспівав „Ой, поля ви, поля", „Рідний край" і „Думу" (фортепіяновий супровід проф. Ів. Прийми), а музично - вокальний ансамбль СУМА під орудою п. Ковалика виконав кілька повстанських пісень. Свято закінчено співом „Не пора".

МекМілленові не повелося заспокоїти Парижу

Париж. — Наради між представниками Великої Британії, очолюваними британським прем'єром Гаролдом МекМілленом і представниками Франції під проводом нового прем'єра Фелікса Гаяра, що відбулися в понеділок 25-го серпня ц. р., тривали цілих вісім годин, але не довели вони до якихось конкретних успіхів. У політичних колах думають, що головною темою цих нарад була справа постачання зброї для Тунісії, яку започаткували востаннє і З'єдинені Деержави Америки і Велика Британія, і проти якої гостро зареаґувала Франція. Згідно із дотеперішніми неофіційними інформаціями, — МекМіллен мав відмовитися від будь-якої конкретної заяви в цій справі, зокрема не хотів скласти обіцянки, що Велика Британія припинить у майбутньому підтримку для Тунісії. У зв'язку з цим мала бути широко дискутована під час розмови Гаяра із МекМілленом справа тіснішого контакту між державами Північно-Атлантійського Пакту і справа конференції держав НАТО, що відбудеться в половині грудня ц. р. в Парижі. МекМіллен мав запевнити Гаяра, що ні Велика Британія ні З'єдинені Держави Америки не мають інтенції робити НАТО виключним знаряддям своєї політики й обмежувати права й ініціятиву інших держав членів НАТО. Паралельно до розмов МекМіллена з Гаяром велися розмови між міністром закордонних справ Вел. Британії Селвином Ллойдом і представниками французького міністерства закордонних справ.

● **Єлисавета II** відзначила з Филипом Единбурзьким 10-річчя свого подружжя. Однак, з цієї нагоди не було ніякої офіційної паради. Прем'єр МекМіллен прислав ґратуляційну телеграму. В королівському замку відбулося прийняття для 20-х членів родини і найближчих приятелів. 9-річного принца Чарлза не було на тому родинному святі, бо на той день його не звільнили зі школи.

Помер о. мітрат Ол. Малиновський

Лондон. — У понеділок 18-го листопада у Радфорді, Йоркшир, помер несподівано, проживши 68 років, сл. п. о. мітрат Олександер Малиновський, генеральний вікарий Української Католицької Церкви та відомий церковний і громадський діяч. Причиною смерти була серцева недуга. Сл. п. о. Малиновський під час визвольних змагань в 1918-х роках був сотником Української Галицької Армії, а опісля займав високі становища в ієрархії Української Католицької Церкви. Похорони відбудуться в суботу, 29-го листопада.

Василь Барвінський важко занедужав

З-поза залізної завіси наспіла приватно сумна вістка, що відомий український композитор, музик і музичний діяч, кол. директор Українського Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, важко занедужав та знаходиться в лікарні для умово хворих. Цей один з видатніших українських музик був засуджений большевиками в 1946-му році на 10 років ув'язнення і перебував у каторжному таборі на далекій Півночі. Недуга мала бути наслідком тих довголітніх мук, що йому довелось переносити під большевицьким режимом.

МАРОККО ОДНО ІЗ ПЕРШИХ ВИЗНАЛО НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЗДА — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

Вашингтон. — Короля Марокко Мохаммеда V після його прибуття літаком до Вашингтону, і привітання його ясою із двадцяти й однієї гармати зустрів на летовищі особисто през. Айзенгавер, вітаючи Мохаммеда, як володаря суверенної і дружньої із ЗДА країни. Вітаючи Мохаммеда, президент відчитав коротку заяву, в якій ствердив, що в рекордах американської нації записано, що Марокко було однією із перших країн світу, які визнали і підтримали справу незалежности новостворених наприкінці 18 сторіччя З'єдинених Держав Америки, і що це марокканські королі перші вимагали для представників З'єдинених Держав того респекту і тих почестей, що належаться репрезентантам державних націй.. Відповідаючи на привітання Президента Айзенгавера, Мохаммед V теж підкреслив у своїй короткій промові дружні взаємини, що єднають Марокко із З'єдиненими Державами вже від 1778 року. Прибувши із летовища до призначених йому в Блер Гавз приміщень, король Мохаммед передав під час своєї пресової конференції привітання для всіх американських дітей від своєї 4-річної донечки Аміни. На державному бенкеті, влаштованому увечері 25 листопада для короля в Білому Домі през. Айзенгавера заступав віце-президент Ніксон, який передав королеві відзначення Леґіону Заслуги. Відвідини Мохаммеда, як гостя американського уряду, триватимуть три дні. Це перші відвідини володаря Марокко в чужоземній країні з часу, як в 1956 році Марокко здобуло свою незалежність. Сам король є одним із найбільш прихильно наставлених до Заходу арабських володарів і трактує свою країну, як міст поміж арабським світом і заходом. Метою його приїзду до ЗДА є добуття економічної допомоги для Марокко, як теж підтримки ЗДА для справи незалежности Альжиру. Тому теж ці відвідини є досить делікатної натури передусім з огляду на взаємини ЗДА із Францією. Вже першого дня відвідин Мохаммеда у Вашингтоні почалися офіційні наради між державним секретарем Доллесом і королем та його міністрами. Темою нарад є з одного боку справа економічної допомоги для Марокко і з другого боку справа встановлення договору в справі мілітарних баз, в тому однієї морської і двох стратегічно летунських баз, які вже існують на території Марокко.

Безпека вільного світу залежить від бомбовиків

Вашингтон. — Голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Натан Ф. Твайнінг заявив на зборах науковців із країн Північно-Атлантійського Пакту (НАТО), що безпека вільного світу залежить від далекосяжних бомбовиків, поки не буде удосконалена і масово випродукувана зброя керованих ракет. „Вільний світ — казав генерал Твайнінг, — мусить дбати про те, щоб втримати першенство в продукції зброї та технічну вищість в порівнянні з СССР. Генерал Твайнінг повідомив науковців-фахівців в продукції модерної зброї, що продукція керованих ракет із середнім і далеким засягом відбувається з найбільшим поспіхом. Генерал Твайнінг відчитав звернення президента Айзенгавера, який написав, що праця НАТО „з кожним роком стає важливіша для втримання миру і безпеки в світі", та стає взором міжнародної співпраці. Промовляв також і заступник секретаря оборони Доналд Кворлс та заявив, що праця науковців із країн НАТО дала досі гарні осяги, і тому треба її продовжувати, якщо вільний світ має втримати провід в науці та в застосуванні науки для добробуту людства.

Гаммершилд виїжджає на Середній Схід для розгляду йорданських обвинувачень

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд виїде в п'ятницю цього тижня до Амману в Йорданії, щоб там переговорити з представниками йорданського уряду їхні обвинувачення проти голови палестинської перемирної комісії ОН, який у своїй політиці у відношенні до арабських держав мав би керуватися мотивами расового упередження. При цій нагоді Гаммершилд відвідає й інші країни Середнього Сходу і відбуде наради з представниками окремих урядів в актуальних політичних справах. Висловлене йорданським урядом обвинувачення стосується полковника морської піхоти Байрона В. Лірі, який у заступстві канадійського генерала Бирнса командує збройними силами ОН у Єгипті, і водночас із цим є предсідником під час нарад ізраїльсько-йорданської перемирної комісії. З Амману Гаммершилд виїде до Дамаску, де конферуватиме в справі інцидентів на сирійсько-ізраїльському пограниччі й евентуально розгляне теж справу недавніх совєтсько-сирійських обвинувачень проти Туреччини.

У СВІТІ

● **У Больцано** (по-німецьки Боцен), відбулася минулого тижня демонстрація німців, членів Південно - Тирольської народної партії, проти асиміляційної політики італійського уряду. Через кілька днів після того італійські студенти влаштували в Больцано протинімецьку демонстрацію. Гітлер, задля приязни з Муссоліні, погодився був на приналежність Південного Тиролю до Італії і масово переселював тамошніх німців до австрійського Північного Тиролю. Після війни ці німці здебільша вернулись на місце свого попереднього замешкання.

● **Ізраїльський прем'єр Бен Ґуріон** відкинув суґестію жидівських соціялістів — поважніше поставитись до вимоги Москви щодо проголошення Ізраїлем політики невтральности. Ґуріон твердив, що неможливо ставити на одну дошку СССР і ЗДА. Ґуріон вже буває на засіданнях парляменту, але ходить ще на милицях: його поранила в ногу бомба, що її два тижні тому кинув у залю засідань божевільний глядач з ґалерії.

● **Західньо - німецький** президент д-р Теодор Гойсс, під час офіційних відвідин в Італії, склав квіти на могилі 335-х італійців, що їх ґестапівці вкинули із зв'язаними руками, 24-го березня 1944 року в кам'янолом у відплату за 32-х німецьких вояків, які згинули в Римі від бомбового замаху. Німецький президент висловив вдоволення, що той звірячий вчинок гітлерівців не зіпсував навіки італійсько - німецьких взаємин.

● **В Японії** професійна організація вчителів належить до найсильніших клітин комуністичного руху. Щоб боротися з комуністичними впливами серед учителів, уряд виготовив закон, за яким підвищування платні окремим вчителям залежатиме від рекомендацій керівників шкіл, здебільша льояльних до державної влади. Вчителі комунофіли зчинили з цього приводу великий крик.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

Останній четвер листопада відзначає американський нарід кожного року як День Подяки. Подібні свята, зв'язані з почуттям вдячности й радости після жнив, мають правдоподібно всі народи, і цей звичай такий давній, як і самі жнива. Український нарід має свою прекрасну традицію „обжинок". А проте, День Подяки в Америці, започаткований 102 паломниками, що втекли з Англії від релігійного переслідування понад триста років тому, є з усіх американських свят чи не найбільш американським.

Історія відома. Після трьох місяців блукання по бурхливому Атлантику, невеликий корабель „Мейфлавер" із групою паломників причалив взимі 1620-го року до вкритих снігом берегів Нової Англії в Америці. Висівши на берег, паломники впали на коліна і заспівали гимн вдячности за щасливий кінець подорожі. Але їхні пригоди і труднощі не закінчились — перша зима в Новому Світі була до такої міри жорстокою, що до весни половина з них уже була в могилах. Ті, які залишились при житті, замаскували їх могили, посіявши на них привезене з Англії збіжжя, щоб індіяни не зорієнтувались, із скількома противниками мають вони діло, і не заатакували їх.

Одного весняного дня, коли паломники працювали на полі, вийшов до них з лісу індіянин і несподівано заговорив по-англійськи, вияснюючи, що цієї мови навчився від торгівців. Він приніс паломникам у подарунок насіння невідомих їм досі кукурудзи та гарбуза і розповів, як це насіння садити і як використовувати рибу для угноювання землі.

Після багатих жнив 1621 року, 50 паломників рішили влаштувати День Подяки і запросити на це свято в гостину „чіфа" заприязненого з ними індіянського племени. Легко уявити собі їх почування, коли „чіф" прийняв запрошення і прийшов у товаристві аж 90 своїх червоношкірих одноплемінців. Одначе, проблему розв'язали самі індіяни, вполювавши на свято 5 оленів. Потім вони показали паломникам, де і як полювати на диких індиків і як приготовляти для них приправу з червоної калини, що й досі залишилась традиційною стравою на День Подяки.

Президент Айзенгавер, проголошуючи цьогорічну свою проклямацію з нагоди Дня Подяки, звертає увагу на такі два головні моменти: релігійність і добробут. У проклямації дослівно сказано:

„Нам варто докладно зупинитись над глибокими релігійними переконаннями тих, які з пустелі формували нашу націю, і пригадати, що всі наші провідники впродовж наступних генерацій покладались на Всемогучого Бога ...". І далі Президент заявляє: „Як нація, ми — в добробуті. Ми користуємось плодами нашої землі і продуктами нашої праці. Ми маємо прогрес у наших зусиллях здійснити наші національні ідеали. І ми є в мирі зі світом, працюючи для того, щоб настав день, коли добродійства волі і справедливости будуть забезпечені для всього людства. За такі благословення будьмо глибоко вдячні і рівночасно будьмо чутливі й відповідальні за ті зобов'язання, що йдуть впарі з такими ласками".

Ці останні заклики Президента стосуються до всіх американців, але вони мають свою окрему вимовність для нас американських українців. Для нас бо ласки американської волі і американського добробуту мають куди більшу вартість, ніж для нащадків паломників з-перед 300 років, зокрема, на тлі тієї жахливої недолі, що їх переживають наші брати й сестри в Україні.

У День Подяки кожний з нас повинен поставити собі запит: чи ми, американські українці, направду заслужили всі ті ласки долі, що їх у цій вільній країні зазнаємо в той час, коли український нарід терпить найстрашнішу неволю?

Мабуть, кожний з наших імігрантів, вийшовши з корабля чи літака вперше на американську землю, відчував потребу так само, як перші паломники, впасти на коліна і заспівати гимн радости і вдячности. З роками ці почування забуваються, хоч кожний новий день дає нам причину їх відновлювати і ними жити. Саме до цього закликає Президент. Ласки бо зобов'язують і накладають відповідальність, а в нашому випадку ці зобов'язання і відповідальність відносяться однаково, як до прибраної американської батьківщини, так і до рідного українського народу. В День Подяки, помолившись Господеві, підсумуймо наше поступування і зробімо відповідні практичні висновки на майбутнє.

МАРИВО НОВИХ РОЗМОВ З МОСКВОЮ

Совєтська пресова агенція ТАСС обурювалась в окремому комунікаті, що західній політичний світ нібито „перейшов мовчки" над широким інтерв'ю, що його минулого тижня Нікіта Хрущов дав московському представникові агенції Юнайтед Пресс. З усієї тієї 2 і півгодинної розмови найістотнішими були дві, притаманні для „дипломатії" Хрущова, взаємосуперечні заяви: брутальна погроза, що коли прийде до нової війни, то вона „буде вестись на американській території", і водночас — нова пропозиція відбути спільну американсько-совєтську конференцію. Цим разом Хрущов не говорив про нову зустріч „на вершинах" за зразком Женевської конференції 1955-го року. Він не включав до такої конференції Англії і Франції, а, навпаки, підкреслював, що „коли СССР і ЗДА порозуміються в усіх найважливіших справах світу, то всі інші держави напевно з цим також погодяться". Хрущов, покладаючись, мабуть, на звідомлення совєтських дипломатів із західніх столиць, висловлював сумнів, чи „в найближчому часі" відбудеться нова східньо-західня конференція, але водночас підкреслював свій жаль з цього приводу і переконання, що така конференція необхідна „в інтересах миру".

Такі совєтські суґестії раз-у-раз повторюються вже довший час. Вони знаходять милозвучний відгомін у невтралістів типу індійського прем'єра Неру, який виразно рекомендує нову східньо-західню конференцію, і у англійських соціялістів. Їхній кандидат на міністра закордонних справ, Енюрин Бівен, який у цьому місяці приїздив з доповідями до ЗДА й конферував з державним секретарем Доллесом, публічно радив „говорити" з большевиками. Був у цій справі й окремий запит в англійській палаті громад. Прем'єр Геролд Мекмиллен виступив проти такої суґестії, но практично [illegible]. Таку саму опінію висловили були вже раніше і през. Айзенгавер і державний секретар Доллес. Отож цілком ясно, що де приміна Хрущова, „у найближчому часі" ніякої вищої конференції ані трьох західніх великодержав і СССР, ані двосторонньої наради ЗДА і СССР — не буде. Але мариво можливости такої зустрічі не сходить і з сторінок преси.

В самій Америці нова зустріч з большевицькими верховодами не тільки Айзенгавера з Хрущовим, але й Доллеса з Громиком, тепер дуже не популярна. Не тільки члени уряду і Конґресу, але й сірі люди відчувають, що це — найменш відповідний час для таких зустрічей і розмов: після осягів СССР в Сирії, а також успіхів з двома штучними сателітами і після гучного святкування 40-річчя большевицької революції, Москва почуває себе сильною, а міжнародна позиція західнього світу морально-політично послаблена. Існує ж принцип у політиці — найвигідніше переговорювати з противником „з позиції сили". Тому можна зрозуміти Хрущова, що він хотів би якраз тепер нової міжнародної конференції з участю СССР, бо така конференція принесла б не тільки пропаґандивну користь Совєтам, як наявний доказ поваги СССР в міжнародному світі, але й дозволила б Хрущову промовляти особливо чванькуватим тоном. Отож навіть ті американські політики, які в принципі не відкидають розмов з большевиками, дораджують спершу „підтягнутися", вирівняти морально-політичні втрати останніх місяців, значно збільшити свою збройну силу й надолужити занедбання в ділянці міжплянетарних сателітів, а потім вже думати про переговори з большевиками.

Коли йде про „мерітум" справи, про суть такої нової наради, то існують три головні безпосередні предмети спору з СССР: відкидання большевиками об'єднання Німеччини на платформі вільних виборів, встрявання СССР в середньо-східні відносини і відмова большевиків від міжнародного роззброєння із створенням контрольно-інспекційної системи. На тлі цих найважливіших справ трохи далі відсунулась вже далекосхідня проблема: справа об'єднання Кореї, агресивно-войовнича постава комуно-китайського уряду та справа об'єднання В'єтнаму. Прихильники концепції „переговорів" звертають увагу на те, що нинішня ситуація радикально інша, ніж була ще кілька років тому. Совєти, мовляв, не тільки позбавили Америку її атомово-водневої монополії, але й нібито випередили Америку в ділянці далекосяжних ракет і в кількості підводних човнів. Не можна теж — кажуть ці прихильники „переговорів" з Москвою — неґувати приявности Москви на Середньому Сході. Вона міцно засіла своїми впливами в Сирії, постачає далі зброю і машини Єгиптові та Єменові. Арабського націоналізму не вдасться втишити і приєднати, поки Захід підтримує існування Ізраїлю. Отож єдиний нібито шлях для припинення дальших перегонів у зброєнні, що можуть скінчитись катастрофою війни, так само, як єдиний шлях для осягнення спокою на Середньому Сході і доведення до об'єднання Німеччини — це безпосередні переговори з Москвою.

Але які реальні вигляди на успіх таких нових переговорів?! Англійський прем'єр сказав своїм землякам-соціялістам просто: за останній рік Москва не зробила ні одного кроку, який не був би розрахований на підривання сили, впливів і інтересів Англії. Від липня 1955-го року, себто зараз від часу закінчення Женевської конференції „на вершинах", Совєти, негайно після пропаґандивного використання „духа Женеви", зробили все можливе, щоб звести нанівець усі наївні надії, зв'язані з отією конференцією і її нещасним „духом". Заперечено власну згоду на об'єднання Німеччини на базі виборів, з конференції роззброєння зроблено чисте посміховище, „контакти" з західніми країнами далі збережено під строгою контролею емведівських органів. До того ще посилено середньо-східню пенетрацію і повернено в пропаґандивній кампанії до тону, практикованого в найгіршому часі холодної війни за життя Сталіна-Вишинського.

Кожна міжнародна конференція має глузд тільки тоді, коли обидві сторони хочуть не лише „говорити", але й договоритись. Нема найменшої познаки, щоб Москва хотіла бодай на крок поступитись з своїх позицій — у справі Німеччини, у справі Середнього Сходу, у справі Кореї чи справі роззброєння, не кажучи вже про свою остаточну ціль — заволодіння світом. „Договорення" з нею можливе тільки на такій базі, щоб впустити комуністів до вирішних впливів у об'єднаній Німеччині, щоб розв'язати НАТО й скасувати американські заморські бази, щоб дати вільну руку Москві комунізувати одну за другою арабські країни. Таку „згоду" напевно можна осягнути з Москвою. Єдине щастя, що розуміють це Президент ЗДА і всі західні прем'єри, і керівні діячі обох американських партій, і навіть ті діячі, які ще недавно були прихильниками „розмов".

ТУНІСІЙСЬКА ГРИПА

Париж. — Московська преса сміється злобно з сучасного погіршення відносин в лоні Атлантійського Союзу, називаючи його „скандалом в атлантійській родині". Деякі московські й американські часописи називають загострення, що постало після вислання першої американської та англійської зброї до Тунісії, — тунісійською грипою.

Треба признати, що назва — правильна. Грипа — це легка недуга, яка, одначе, іноді дає несподівані комплікації, що можуть бути й дуже важкі. Азійська грипа забрала в кожній країні світу більше чи менше число жертв. Важко вгадати, які будуть наслідки й комплікації тунісійської грипи, але вони можуть бути дуже несподівані, якщо одна й друга сторона, тобто французи з одного й англійці та американці з другого боку, — не виявлять взаємного зрозуміння.

Французька преса й прилюдна опінія зареаґували на англо-американський крок дуже гостро. Для французів це — образа, це — порушення атлантійської солідарности, неприязний акт збоку західніх союзників. Деякі коментатори посуваються до того, що називають крок англо-американців — зрадою західнього союзництва, традиційного й досі непорушного (за винятком постави ЗДА в справі Суезу).

Якщо Англія і Америка виходили з засади, що вони можуть наступати Франції на мозолі саме тому, що Франція хоче просити у ЗДА фінансової підтримки, то зле розрахували: саме це змушує французів реаґувати гостріше, бо більше їх упокорює.

Французька преса признає, що Вашингтон і Лондон мали підстави бути нетерпеливими. Французи розуміють, що ЗДА мають добре право пильнувати, щоб Тунісія не попала під вплив Москви, яка йому готова дати зброю, якщо її не дають французи. Вони розуміють також, що англо-американські союзники не можуть безконечно чекати на полагодження французьких внутрішніх криз, що тривають безконечно й повторюються кожних кілька місяців. Але ніхто не розуміє, що можна було Францію поставити перед доконаним фактом. Ніхто не заперечує, що Тунісію треба підтримати, а зокрема, треба підтримати сучасний уряд Бурґіби, прихильника Заходу взагалі, а Франції зокрема, який сам загрожений опозицією, що користується підтримкою Єгипту, і хто знає чи й не Москви. Але — французи вважають цей крок за образу і готові на дуже прикру реакцію.

Щоб це зрозуміти, треба знати французів. Загально психіка француза — це психіка мирно настроєного дрібного буржуа, що пильнує своїх приватних інтересів, своєї дрібної, але традиційної вигоди, думає більше про ціну вина й свою вечерю, як про високу політику й славу батьківщини. Але у кожного француза жива й дуже вразлива національна гордість, і її рухати не можна. Відомо дуже добре, що французи без ентузіязму йшли на фронт в 1940 році, без ентузіязму йдуть тепер до війська і без ніякого захоплення платять податки на зброєння та війну в Альжирі. Але, коли француза образити, то він негайно обурюється і буде битися до загину за свою честь. Тому й була коляборація Лявала, що він бачив традиційного ворога в Англії, і тому було підпілля у Франції, що француза ображали підковані чоботи на паризькому бруку, які не рахувалися з ним.

Француз має відчуття необхідности виступати в обороні покривдженого й слабшого. І, як кажуть в Америці, скомунізована Франція виявила нечувану в світі симпатію до мадярського повстання, хоч мадяри ніколи нічим близькі Франції не були й ніколи не було ніяких між ними союзницьких зносин, бож Мадярщина завжди стояла в німецькому таборі.

В даному випадку француз вважає, що його батьківщину багаті й безоглядні американці скривдили, і уряд, коли б хотів, міг би підбурити французькі маси на необраховані кроки. Але уряд думає політично й логічно. Тому прем'єр висловився дуже стримано, але заявив, що якщо ЗДА й Англія не вияснять ситуації до 16 грудня, коли відбудуться збори Атлантійського Союзу, то майбутнє цього союзу може бути поставлене під знак запиту.

Не можна собі уявити нічого гіршого, як неуступлива постава англо-американців у цій справі, бо Франція готова навіть вийти з Атлантійського Союзу чи й ОН. Що вона на цьому програє, це не має значення, коли говорить ображена честь.

А крім усього сказаного, для французів велике значення має дуже реальне питання: як вживатиме доставлену йому зброю Бурґіба? Це факт, що він не відмовляється від допомоги альжирським повстанцям. І тут будьмо об'єктивні: хто б погодився, щоб зброя союзників стріляла проти нього?

За французьким обуренням стоїть ще й побоювання, що за постачанням зброї Тунісові прийде американська підтримка тунісійсько-марокканських повстанців ...

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАМІСТЬ НАУКИ — ПРОПАҐАНДА

У зв'язку із „всесоюзним" відзначуванням сорокаріччя „Жовтневої революції" покликано до „звітування перед Батьківщиною" (що під нею совєтські комуністи розуміють тільки Москву) також і підсовєтських українських учених. Правлінням Академії наук і інших наукових закладів УССР наказано відбути з того приводу низку „ювілейних сесій", присвячених успіхам української науки, осягненим на протязі останніх 40 років під „сонцем великого Жовтня".

Першу таку сесію відбув Відділ суспільних наук Академії наук Української ССР. Відкрив її член КПСС і „герой соціялістичної праці", льояльний виконавець усіх доручень московської компартії, президент згаданої Академії О. В. Палладін. Ствердивши, що „вчені Радянської України в співдружності з ученими Радянського Союзу вносять великий вклад у науку" і що сьогодні в УССР, крім Академії наук, існують ще Академія будівництва і архітектури, Академія сільсько-господарських наук та інші наукові інститути, і що в усіх цих наукових закладах працює 32,000 наукових працівників, Палладін говорив менше про науку, а більше про те, що дає Україна Совєтському Союзові. „Кожна третя тонна совєтського вугілля видобувається на шахтах України — вирахував він. Кожна друга тонна совєтського чавуну і кожна третя тонна сталі витоплюється в домнах і мартенах України, а з кожної сотні тонн совєтської руди 60 тонн видобуваються на Україні". Подавши такий промовистий підрахунок московської експлюатації України, Палладін не представив таких „досягнень" комуністичного режиму, як масова ліквідація більшости українських вчених і наукових працівників, і не з'ясував також — ясна річ — темпів та успіхів веденої з наказу Москви русифікації Академії наук і інших наукових закладів в Україні, де урядовою мовою видань є вже тільки російська мова.

Не мали нічого спільного з наукою й інші доповіді, виголошені на цій „науковій сесії". Виголошена членом кореспондентом Академії наук УССР Д. Остряниним доповідь п. н. „Перемога великої жовтневої революції — тріюмф марксизму-ленінізму" була присвячена здебільша проблемам боротьби з „опортунізмом і реформізмом в робітничому русі", особливо боротьби з „посібниками імперіялістичної буржуазії — ревізіоністами". В такому ж аґітаційно-пропаґандивному „дусі" були зроблені доповіді „доктора історичних наук" М. Рубача, академіка М. Рильського про „Велику Жовтневу соціялістичну революцію та народну творчість", до якої Рильський зараховує й накинені Москвою „частушки", і навіть доповідь спровадженого зі Львова старенького проф. Івана Крип'якевича про ... „Велику Жовтневу соціялістичну революцію і боротьбу трудящих Західньої України за соціяльне й національне визволення і воз'єднання з УССР". Взагалі в назві майже кожної з виголошених доповідей обов'язковими були слова „великий" і „соціялістичний".

Дуже характеристичною для під'яремного стану української науки під Совєтами була „ювілейна сесія", улаштована в Харкові в днях 25 і 26 жовтня Відділом фізико-математичних наук Академії наук УССР. Відкривав цю сесію викон. обов'язки голови Відділу член-кореспондент Академії наук УССР якийсь В. Н. Ґріднєв і з доповідями, вже більш наукового характеру, виступали такі „українські" науковці, як А. К. Вальтер, В. М. Глушков, М. П. Барабашов, О. Я. Усіков, В. Є. Лашкарьов та ін. Відкривав цю сесію разом із Ґріднєвим ще й секретар харківського обкому компартії України С. Лукашов. Єдиним українським прізвищем між усіма цими доповідачами було прізвище акад. И. Штокала, який говорив про „досягнення в галузі математики на Україні за радянської влади". Але ні Штокало, ні тим більше інші доповідачі, перелічені вище, навіть не пробували говорити про таке „досягнення" української науки під Совєтами, як неможливість друкувати українською мовою написані ними праці в ділянці математики і фізики. Тож ні Академія наук, ні інші наукові заклади Української ССР не можуть похвалитися останніми роками ні одною працею в цих ділянках, друкованою українською мовою. Із становища Москви незаперечним успіхом „великої жовтневої" є те, що всі ці праці друкуються в Україні вже тільки російською мовою.

Подібна до київської й харківської відбулася також „ювілейна сесія" у Львові, де її влаштували „на спілку" Львівська філія Центрального музею ім. Леніна, Інститут суспільних наук Академії наук УССР і Львівський університет ім. Івана Франка. Як і в Харкові, з головною „науковою доповіддю" п. н. „Комуністична партія — надхненник і організатор перемоги великої жовтневої соціялістичної революції і будівництва комунізму в СССР" виступив ... секретар львівського обкому КПУкраїни В. Джугало. Про „розквіт економіки і культури західніх областей УССР за роки радянської влади" говорив Семен Стефаник, голова „виконкому обласної ради депутатів трудящих". Про „Вплив великої жовтневої соціялістичної революції на розгортання революційної боротьби трудящих Західньої України" читав директор львівської філії Центр. музею ім. Леніна Богдан Дудикевич. Крім них виступали з „науковими" доповідями ще директори різних підприємств і керівники львівського „раднаргоспу". Єдиним науковцем між доповідачами був доктор історичних наук і професор Іван Крип'якевич, директор Інституту суспільних наук Академії наук УССР. В роботі львівської „ювілейної сесії" взяли участь і „старі большевики" — учасники „жовтневої революції", Сібіряков, Іванов, Попов, Афанасьєв, Сєрґєєв, Матвєєва, які вже за совєтської влади поставали ні з того ні з цього ... львов'янами.

Коротко кажучи, влаштовані підсовєтськими українськими і науковими закладами „ювілейні сесії", були відзначенням одного тільки совєтського „досягнення" — вже майже повної русифікації української науки в „Українській ССР".

Д-р М. Дудра

З ЖЕНЕВИ ДО ТАНЖИРУ

(З відвідин Европи)

(3)

Такі заробітки не дозволяють швайцарському робітникові на великі екстраваґантні видатки, як це часто буває в випадку американських робітників. Тут робітничі родини не думають ще про два авта, які покищо є справжнім люксусом в Европі. На телевізійні програми тут можна дивитися тільки в деяких каварнях та інших розваґових льокалях, ну і на виставах крамниць, де продаються телевізори. Швайцарський робітник живе доволі ощадно, але все ж таки відносно заможно й культурно. Власна одпородинна хата — це покищо тільки мрія для більшости робітників. Але зате багато з них живе в порядних, часто модерних домах, в апартаментах з телефонами і радіо. Дієта швайцарського робітника не така багата на м'ясо як в Америці, бо воно тут дуже дороге, але поза тим він відживляється обильно та здорово. Із зверхнього вигляду тут теж тяжко розрізнити на вулиці чи в поїзді робітника від швайцарського „форда". Всі вони вбрані зі смаком і бездоганно чисто (проте тут „навіть корови чисті"). У Швайцарії немає жебраків чи „мандрівних музикантів", які докучали б людям на вулицях. Хоч тут подибується на дорогах та вулицях більше мотоциклів і роверів як авт, все ж таки це найбільш змоторизована нація в Европі. Число робітників, які набувають свої власні авта, зростає швидким темпом з року на рік. Очевидно, їхні авта скромні і малі, бо в Швайцарії, як і взагалі в Европі, бензина в два-три рази дорожча як в Америці і тому тут такі популярні економічні німецькі „фольксваґени" та інші европейські „миджети".

Кошти життя в Швайцарії, як ми вже згадували, в загальному такі ж високі, як в Америці. Проте, структура цін тут дещо відмінна. З харчів дешевшими є молочні та мучні продукти і ярина, зате дуже дороге м'ясо. Ціни ласощів, як тісточок, шоколяди, цукорків тощо, які в Парижі ідуть „на вагу золота", тут цілком приступні. Швайцарія є також здається, одинокою країною в Европі, де можна дозволити собі курити американські цигарки, бо коштують вони тут не багато більше як в Америці, в той час коли у Франції за пачку американських цигарок треба заплатити 50, а в Англії 75 центів. Ренти на старі помешкання офіційно „заморожені", і тому вони досить низькі, але модерні апартаменти коштують не менше як в Америці. За однокімнатний апартамент з кухонкою, лазничкою, передсінком та верандою, в модерному домі, в ліпшій дільниці, з прекрасним видом на Женеву, озеро та Альпи, ми платили 70 долярів місячно. Хто може дозволити собі на таке високе комірне, той не має жадного клопоту, щоб знайти відповідне помешкання. У Лондоні чи Парижі за гірші помешкання ціни вищі, і то тяжко дістати їх. Дорогі в Швайцарії, як взагалі в Европі з виїмком Англії і Еспанії, убрання, білизна та взуття. Знайти дешевші речі, хоч може й дещо гірші, тут не так легко як в Америці; „оказійні випродажі" відбуваються рідко. Їзда поїздом, автобусом, трамваєм і таксівкою коштує тут звичайно стільки, як і в Америці. Але зате в Швайцарії є різні знижкові білети, з яких користають не тільки туристи, але є самі швайцарці. На т. зв. окружний туристичний білет ми об'їхали три чверті Швайцарії за 12 дол. Нечувано дешевою, як на европейські відносини, є електрика, яка коштує тут приблизно стільки, як і в Америці. Професіоналісти, як лікарі, дентисти, адвокати тощо, числять за свої послуги наполовину менше як їхні американські колеґи. Неспівмірно дорогі пральні і хемічне чищення. Прання сорочки коштує 40 центів, а чищення убрання 3 дол., але зате ніде не перуть і не чистять так добре як у Швайцарії.

Життя в готелях і ресторанах виходить досить дорого і в Швайцарії, але зате тут турист принаймеше одержує щось за свої гроші. За 4 дол. можна мати в кращому готелі гарну, бездоганно чисту, одноособову кімнату із сніжнобілою постіллю, при чому в цій ціні включені обслуга та снідання. Смачний обід у звичайному ресторані коштує 1 дол., в кращому — 1.50 дол. Навіть у найскромніших ресторанах подають срібне столове накриття, а на срібних полумисках накладають такі „гори" потрав, зокрема всяких додатків до м'яса, як картопля, риж чи нудлі, що американець прямо не хоче вірити, що це порція на одну особу. Обслуга чемна, незвичайно справна і при тому часто говорить кількома мовами. У меншому „міщанському" льокалю кельнер подасть вам руку, у вільну хвилину присяде коло вас і поговорить з вами.

Побіч Америки, Канади, Австралії, Нової Зеляндії і Швеції, Швайцарія є одною з шістьох країн з найвищим життьовим стандартом. Факт, що ця маленька країна з 5 мільйонами населення, скупченого на такому малому, здебільша гористому обширі, займає шосте місце між найбагатшими народами, є справді подивугідний. Відомо ж бо, що Швайцарія бідна на основні природні ресурси, зокрема бракує їй залізної руди і вугілля, які є основою модерної індустрії. А все ж таки вона зуміла переставитись у великій мірі з аґрарної країни на промислову, розбудовуючи, зокрема, такі роди промислу як металообробний і машиновий (200,000 робітників), текстильний (70,000), годинникарський (60,000) і хемічний (25,000). З загального числа промислових робітників (560,000) 63% припадає саме на ці чотири основні галузі промислу. Велику ролю в бюджеті народного господарства Швайцарії грає, очевидно, туристика.

Швайцарське народне господарство наставлене у великій мірі на експорт. З загальної річної продукції Швайцарія експортує 93% годинників, 60-90% текстильних виробів, 80% хемічних продуктів і 70% машин. Таким чином вона дає закордонові свої високовартісні промислові вироби, а взаміну одержує відносно дешеві харчі та сировці. Іншими словами, Швайцарія продає на світових ринках свою висококваліфіковану та високоплатну працю, а купує продукти менш кваліфікованої та нижче платної робочої сили. Надвишка вартости експорту в відношенні до імпорту виявляється, між іншим, у припливі золота, яке нагромаджується в швайцарському центральному банку. Наприкінці 1956 року резерви золота в Швайцарському Національному Банку становили 1,678,000,000 долярів, тобто 335 долярів на кожного швайцарця. Такі запаси золота є справді імпонуючі, коли взяти під увагу, що навіть в Америці, яка нагромадила львину частину золота з цілого світу, при загальних офіційних резервах золота в сумі понад 20,000,000,000 долярів, на особу припадає тільки 131 доляр. Тому не диво, що, при загальному „голоді на золото", Швайцарія є одинокою країною в світі, яка має його більше як грошей в обігу.

ТУНІСІЙСЬКА ГРИПА

(Закінчення зі стор. 2-гої)

ського посередництва в альжирській справі. А все це посередництво сяк чи так звдиться до підтримки альжирської вимоги самостійности. На це Франції важко погодитися, бо ж в Альжирі є понад мільйон французів, яких не буде де подіти. І тут справа далеко важча для Франції, як була для Англії у випадку уділювання самостійности для Індії чи Голляндії при признаванні самостійности Індонезії. Ні в одному випадку, ні в другому, ні в десятках інших подібних не було мови про мільйон людей, яких слід буде евакувати.

Характеризуючи настрої у Франції після виславння зброї англо-американцями до Тунісії, треба сказати, що хоч Англія дала тільки символічну кількість зброї, а всю іншу американці, більше жалю мають французи до англійців, як до американців. Чому?

Найперше тому, що французи взагалі вважають, що американці на европейських справах не розуміються, а европейської психології та інтересів будь-якої европейської держави не відчувають. Говорячи одверто, французи вважають американців за багатих варварів, яким дивуватись нічого.

З англійцями — інша справа. Англійці протягом віків зруйнували французьку імперію, відібрали в неї Канаду й Індію, перемогли Наполеона й порядкували Европою по своїй уподобі. Але якимсь чудом відносини між ними наладнались. З великим трудом всі урази минулого загоєно, французи перемогли себе й свою історичну відразу до англійців. І ось тепер, після двох спільно проведених воєн, після відвідин королеви, після того, як, здавалось, в самій Англії Франція має не тільки союзника з розрахунку, але й приятеля, — саме тепер англійці роблять на спілку з американцями неприязний крок супроти Франції.

Англійці у висліді цієї війни збідніли так само, як і французи, і як французи мусять відступати свої позиції американцям. Спільно з французами вони були упокорені американцями минулого року під час суеського конфлікту. Здавалось би, вони назавжди пов'язані між собою спільним горем, спільним відходом на задній плян перед Америкою і Москвою. І ось тепер англійці виступають разом з американцями, разом з сильнішими накидаються на слабшого, на приятеля в потребі. Це французів найбільше болить.

Але грипа — недуга проминальна. Напевно проминe й тунісійська грипа. Все закінчиться якоюсь підтримкою збоку американців для Франції. Сьогодні вже французи підкреслюють, що деякі комбатантські організації в Америці виступили проти постачання зброї для Тунісії, і це для французів є великою моральною сатисфакцією. Після цього фактична сатисфакція не мусить бути великою.

О. Д-вич

● Міністер здоров'я на Цейльоні заборонив працювати в шпиталі чотирьом американським монахиням-медсестрам, побоюючись, щоб вони не навертали пацієнтів - буддистів на християнство.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Українські колядки, щедрівки та церковні співи — на платівках „гай фіделіті"

21-го листопада ц. р. в Українському Інституті Америки (Ню Йорк) відбулася пресова конференція з нагоди випуску платівок з колядами, щедрівками та церковними піснями, наспіваними катедральним хором Української Православної Церкви св. Тройці в Ню Йорку під проводом проф. Івана Трухлого. Це є перші українські платівки такого змісту, випущені видавництвом „Дзвіниця" (в студії знаної американської фірми Радіова Корпорація Америка) згідно з вимогами сучасної техніки рекордування. Випуск цих плит є успішним кроком в-ва „Дзвіниця", який треба вітати, як значний осяг в культурному житті українців Америки. Зміст і стислу історію колядок та церковного співу подано на платівках в англійській мові. На конференції присутні були: від УККА і „Самопомочі" — дир. Ю. Ревай, від НТШ — інж. Р. Кобринський, від Об'єднаного Комітету — проф. Базарко, від „Свободи" — ред. В. Давиденко і Галя Пирожок, від УРС і „Народної Волі" — інж. Безручко, від Об'єднання Українських Мистців — проф. А. Малюца, від Українського Інституту Америки — проф. І. Паливода, від радіопрограми „Карпатська Культурна Година" — д-р В. Вереш, а також члени хору, що наспівали платівки, із своїм диригентом, проф. Трухлим, його дружиною і сином. На прийнятті, влаштованому з нагоди конференції, приявні дали високу оцінку виконанню колядок та мистецьких творів церковного співу, які на досконало випродукованих платівках, у прекрасному звучанні („гай фіделіті") д а д у т ь можливість познайомити теж американський загал з українською хоровою культурою.

„Піхота — це необхідна зброя" — твердить секретар армії

Вашингтон. — Секретар армії Вілбер М. Брокер промовляв на телевізійній стації „Колумбія Бродкестінг Систем" і заявив, що при всіх нових винаходах зброї „піхота і надалі є необхідною зброєю", бо тільки вона може втримати території, які можна здобути при допомозі іншої модерної зброї. Тому треба втримувати піхотні дивізії, які мусять бути змодернізовані і скріплені новою зброєю. На думку Брокера ЗДА, скорше чи пізніше, мусітимуть протиставитися збройним силам СССР, але це не означає, що це мусітиме бути загальна світова війна, бо комуністи знову можуть почати малу війну в якійсь частині світу. І до тієї війни потрібна сильна наземна армія, бо вона є кінцевою зброєю, яка втримує здобуті терени. Треба пам'ятати, що СССР ще має 175 дивізій, а ЗДА зредукували свої дивізії до 18-ох, зменшився їх особовий склад. Брокер сказав, що справа не в тому, хто перший має готову керовану ракету, тільки в тому, хто перший зможе напродукувати тих ракет стільки, що зможе ними під час потреби вести справдішню війну.

НА АЗІЙСЬКУ ІНФЛЮЕНЦУ ПОМЕРЛО ДОСІ 1,262 ОСОБИ

Шикаго, Ілл. — Агенція „Юнайтед Пресс" повідомляє, що на азійську інфлюенцу і від різних комплікацій висліддок цієї недуги досі померло 1,262 особи в усіх стейтах цієї країни. Найбільше смертних випадків було в стейтах: Ню Йорк — 134, Джорджія — 124 і Пенсилвенія — 110. В стейті Колорадо померло 290 осіб. В 15 стейтах на Сході і Південному Сході досі не було смертних випадків від цієї недуги.

Уряд депортуватиме чужинців, — присутніх на „Конвенції Злочинців"

Ню Йорк. — Федеральний уряд зарядив перші кроки в напрямку депортації тих чужинців або натуралізованих американських громадян, які 14-го листопада брали участь в „Конвенції злочинців" в Апалахін, Н. Й. Поліція має дати звіт про всіх 65-ох членів цієї конвенції Урядові Іміграції й Натуралізації, який має вирішити, кого треба й можна депортувати із ЗДА. В Ню Йорку поліція заарештувала Майка Міранду і переслухала його в справі вбивства Алберта Анастазії, але Міранда відмовився відповідати. Після слідства Міранда вийшов на волю. Комісар Уряду Натуралізації й Іміграції ген. Джозеф М. Свінг заявив, що як тільки виявляться якісь невірні дані в документах „учасників конвенції злочинців", то їх будуть депортувати до країн, з яких вони приїхали.

Атомові електрівні задорогі для приватних фірм

Вашингтон. — Уряд стоїть перед важким рішенням в справі побудови атомових електрівень. В 1954 році Конгрес ухвалив закон, який дозволяв приватним компаніям будувати атомові електрівні. Та тепер виявилося, що кошти атомової електрівні, яка працювала б для приватних мирних цілей, є на 50, а то й 100 разів більші, як давніше це передбачалося. Деякі підприємці, які погодилися будувати окремі частини для атомового реактора, мають поважні втрати, бо виявилося, що вони дорожчі як передбачалося. Внаслідок того уряд мусітиме давати поважні субвенції тим фірмам, які будуватимуть атомові електрівні.

Сен. Кеннеді заявляє, що його католицька віра не перешкоджає йому бути президентом ЗДА

Бостон. — Демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді промовляв на телевізійній програмі „Нешенел Бродкестінг Компані" і заявив, що немає найменшої причини твердити, що римо-католик не міг би бути президентом ЗДА і не міг би обороняти конституцію цієї країни, як цього вимагає інавгураційна присяга президента цієї країни. Сенатор заявив: „До якої церкви я ходжу щонеділі і в які католицькі догми я вірю, — це є моя приватна справа. Це зовсім не обмежує волі вирішувати публічні проблеми з вимогами конституції і не обмежує моєї відповідальности як сенатора, президента чи члена збройних сил цієї країни". На прийнятті італійської групи в Бостоні в пошану сенатора Кеннеді промовляли губернатор стейту Ровд Айленд Денніс Дж. Робертс, посадник Бостону Джан Б. Гайнес і місцевий директор Об'єднаних Одягових Робітників Джозеф А. Салерно, які гучно реклямували сенатора Кеннеді на кандидата на президента в 1960 році. Представник массачусетського губернатора Фостера Фурколо заявив, що губернатор публічно заявляє про те, що буде підтримувати сенатора Кеннеді в президентських виборах 1960 року.

Короткі Вістки

● **Фармер Едвард Гейн** із Вотоми, Висконсин, який признався, що вбив двох жінок і пограбував на цвинтарі гроби, заявив, що він — божевільний. Його обвинувачують в убивстві 15-ох жінок, яких він мордував для садистичних цілей.

● **Ізраїльські висланці** відбули в прикордонному арабському селі за старовинним арабським звичаєм церемоніял перепросин з родинами 47-х арабів, замордованих ізраїльськими поліціянтами 29 жовтня минулого року. Того дня вранці Ізраїль розпочав був наступ на Синайському півострові проти Єгипту. За годину перед сумерком проголошено в прикордонній смузі поліційну годину. Єгипетські селяни, що працювали на ріллі, не знали про це. Коли вони спокійно верталися додому, жидівські поліціянти обстріляли їх скорострільним вогнем і 47-х вбили. Цих поліціянтів судять тепер в Ізраїлі, а спадкоємцям убитих передано як відшкодування, $224,000.

● **У Москві** все ще не можуть зрушити з мертвої точки німецько - совєтські переговори в справі репатріяції німців з СССР. Большевики стояли від самого початку на становищі, що в СССР нема взагалі німецьких громадян, а є лише совєтські, які підлягають совєтським законам: мешканці Східньої Прусії, що її Москва загарбала після війни. Німці добачають „поступ" у цих кількамісячних переговорах в тому, що Совєти погодились „розглянути" справу 30-х німецьких родин, про які персонально згадує німецька делеґація. Німці твердять, що таких осіб в СССР є 100,000.

● **Поліція** заарештувала в Квінсі, Н. Й. 9-річну дівчину, зловивши її на крадіжі. Виявилося, що в крадіжках вона вправлялась від 6-го року життя. Зловити її вдалося тільки тому, що вона зробила „злодійську помилку": другий раз з'явилася в тому самому домі, де вже поповнила крадіжку. Власник цього дому пізнав маленьку злочинницю.

● **У Болгарії** засуджено на смерть двох осіб за нелеґальне продукування і продаж на чорному ринку матеріялів для фарбування одягу.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
з глибоким смутком повідомляє,
що 20-го листопада 1957 року, на 44-му році життя,
несподівано помер науковий співробітник і голова Фундації
УВАН у США, в Трентоні

проф. Юрій Васильович СЕНЬКО

В особі бл. п. Юрія Васильовича Сенька Українська Вільна Академія Наук у США втратила українського науковця, щирого і відданого сина Українського Народу.
ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ЙОМУ!
Управа УВАН у США
Управа Фундації УВАН у США

Ділимося із усіми сумною вісткою,
що в четвер, дня 21-го листопада 1957 року,
о год. 10-ій вечором, помер в Ню Йорку,
по важкій недузі,

ДМИТРО ЯЦУШКО

б. старшина УСС, б. старшина 1-ої Дивізії УНА, член Братства УСС, довголітній громадський діяч.

Похорон відбувся у понеділок, 25-го листопада 1957 р., з похоронного заведення П. Яреми, на цвинтар „Оливна Гора" в Квінсі.

БРАТСТВО
УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

Посмертні Згадки

СТЕПАН МАЛЯРСЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", 117 Відд УНСоюзу в Ню Йорку, помер у суботу, 23-го листопада 1957 р., на 73-му році життя. Покійний походив зі с. Рудники, пов. Підгайці, Зах. Україна. До Америки прибув молодим хлопцем і тут скоро став членом УНСоюзу. Полишив у смутку дітей Євгенію і Володимира. Похорони — в середу, 27-го листопада, о год. 9:30 рано, з пох. заведення П. Яреми в Ню Йорку. — В.П.Й.!
Управа Відділу

ДМИТРО БАЛАЦЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367 УНСоюзу в Рачестері, помер 9-го листопада 1957 р., на 69-му році життя. До Т-ва і УНСоюзу приступив в 1925 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Івана, доньку Марію, брата Григорія, 4 внуків і 1 правнуку. Похорон відбувся 13-го листопада, з пох. заведення до церкви св. Йосафата, при участі Родини, Приятелів, Знайомих і членів Т-ва., на цвинтар Holy Sepulchre. — В. Й. П!
В. Попович, секр.

СТЕФАН БІҐУНЯК, член Відд. 70, Клюб Поступовий в Джерзі Сиґі, помер, по довгій недузі, в лікарні, на 47-му році життя, 9-го листопада 1957 р. Покійний залишив двох братів і три сестри. Похорон відбувся 12-го листопада 1957 р., з пох. заведення І. Ковальчика, до укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла. Тлінні Останки положено на Holy Cross Cemetery, North Arlington, N. J. — В. Й. П!
П. Костик, секр.

• РОЗШУКИ •

А. Кравчак пошукує свого брата МИХАЙЛА КРАВЧАКА, із с. Стара Сіль, пов. Старий Самбір. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
А. КРАВЧАК
2945 W. 12th Street
Cleveland 13, Ohio

Мою сестру ЄВГЕНІЮ з дому БАЗЮК, а по чоловікові КАЧУР, пошукує сестра Стефка Базюк, а по-чоловікові Литвин. Її саму, або хто знає про неї, прошу писати на адресу:
Stella LYTWYN
122 Lynwood Ave.
Elmira Heights, N. Y.

Пана ВАСИЛЯ ПИЛИПА, з пов. Перемишль, пошукує його дружина. Всі відомості прошу слати на адресу:
Mr. Iwan LESNIAK
31 Robinson Rd.
Sefton, N. S. W., Australia

П. СТЕФАНІЯ ПАВЛОСЬ, нар. БОЙКО, вдова по бл. п. скульпторові, прошу негайно подати свою адресу в дуже важливій справі до:
Stefania SMULKA
3311 E. Palmer Street
Detroit 11, Mich.

Пошукую мого брата доньку, ОЛЬГУ КОЗОПАС, зі села Лодина Дольна, зам. за Володимира КОЗАКА. Вони мешкали в Horne Payne, Ontario, Canada. Хто знає, де вони перебувають, або вони самі, прошу голоситись на адресу:
Sam KOZOPAS
878 Wooster Ave.
Akron 7, Ohio

ТАРЗАН, ч. 3972. Непрошений гість.

HENRI BOLTED THE DOOR, GASPING FOR BREATH.
THEN HE RUSHED OVER TO A DESK. "BULLETS!" HE MUMBLED. "MUST RELOAD!"
BUT HIS QUAKING HANDS COULD NOT RESPOND-- AND, AN INSTANT LATER, A BRONZED GIANT BURST INTO THE ROOM!

Важко задихаючися, Генрі замкнув на засув двері...

І побіг до бюрка. — Набої! — мимрив він. — Треба наладувати!

Але його тремтячі руки не служили... і за хвилину бронзовий велетень вдерся до кімнати!